

men jeg kan tillige oplyse, at Sager om Mened ere overordentlig sjældne i England, og det er en stærk Støtte for min Opfattelse af, at man ved at stille Edsafleggelsen i Spidsen for Vidneafhøringen, undgaar en hel Række Aflæggelser af falske Eder. Og det synes mig at være meget vigtigere at finde et System, hvorved man forhindrer Aflæggelse af falske Eder, end blot at finde et System, hvorefter man kan sige, at der bliver ikke saa mange Eder aflagte, naar dette fører til, at der inden for dette Antal aflagte Eder bliver flere falske end efter det System, som jeg bringer i Forslag. Men som jeg allerede har udtalt, er dette jo alene et Spørgsmaal, hvorom jeg ønsker at se en Afstemning i det høje Ting. Jeg vilde naturligvis sætte Pris paa og finde det rigtigt, om det høje Ting vilde slutte sig til den Anskuelse, jeg har forfægtet, men selv om det ikke skulde ske, er Uenigheden ikke paa dette Punkt af en saadan principiel Natur, som naar Spørgsmaalet er om overhovedet at afskaffe Ed. Herom vil jeg sige, hvad jeg sagde i Gaar, at hvis man vedtog denne Ændring om Afskaffelse af Vidneed og fastholdt den, vilde man derved have umuliggjort Retsreformens Gennemførelse, have drejet Halsen om paa den, saa at man lige saa godt kunde nægte den Overgang til 3die Behandling. Det ærede Medlem for Frederikshavn (H. Madsen) og det ærede Medlem for Vinderup (S. Svendsen) udtalte sig jo meget varmt om dette Forslag, og de udtalte tillige, at de ønskede at støtte Ministeren og Regeringen i det hele ved Gennemførelsen af denne Sag, men de overse derved, at det er en let Sag at støtte en Regering og en Minister paa de Punkter, hvor man er enig med ham; det er ikke meget værd. Naar jeg gør denne Bemærkning, er det, fordi jeg oftere under Forhandlingerne her i Salen har hørt et Medlem staa op og sige, at han vilde støtte Ministeren i denne Sag, men der var rigtignok nogle Punkter, som han maatte sætte sig imod. Men naar man ser paa en stor Sag, er det netop det, hvorom det gælder, at man af Hensyn til denne store Sag er i Stand til noget at tvinge sine Særmeneringer paa enkelte Punkter tilbage, som dog ikke for den vedkommende kunne være aldeles afgørende. Noget andet er det, hvis det enkelte Medlem har den Opfattelse, at hvis dette eller hint bliver vedtaget, duer Forslaget ikke, saa kan det være rigtigt at fastholde det, men saa kan den paagældende ikke sige, at han ved Sa-

gens Gennemførelse i det hele vil støtte Ministeren.

Det ærede Medlem for Vinderup talte varmt Underretssagførernes Sag, der efter hans Mening burde have større Ret til at møde for Domstolene, end Lovforslaget hjemler dem. Jeg skal om det ærede Medlems Udtalelser sige, at jeg ikke antager, at det vil være nødvendigt for mig i det enkelte at imødegaa dem, da der ikke foreligger noget Ændringsforslag, som gaar i den Retning. Men for saa vidt et saadant skulde fremkomme, vil jeg bestemt gaa derimod. Efter min Overbevisning har man ved de Forandringer, Proceskommissionens Forslag ved Forhandling mellem Udvalget og mig er undergaaet, i meget rigt Maal imødekømt Underretssagførernes Ønsker om at komme til at møde i en Del af de Sager, som ved den forandrede Retsorganisation blive lagte fra Underretterne til Landsretterne, og naar jeg mener, at det ikke kan gaa an at gaa videre, er det, fordi det er en nødvendig Følge af hele Overgangen til den mundtlige Procedure, at man saa vidt muligt kan være sikker paa, at de, der komme til fra Skrankens Side at føre Reformen ud i Livet, de, som skulle møde i Retterne og procedere Sagerne, ere i Stand til paa fyldestgørende Maade at skille sig fra den langt vanskeligere Opgave at fremstille Sagen mundtligt klart og tydeligt end som nu at fremstille Sagen skriftligt, hvor den mange Gange bliver fremstillet uklart og utydeligt, noget, som Parten oftest ikke faar at vide, blandt andet af den Grund, at han mangler Øyne til at bedømme dette. Jeg skal herefter anbefale, at man paa dette Punkt bliver staaende ved Lovforslagets Regel.

Hvad det lille Ændringsforslag angaar, som den ærede Ordfører omtalte lige nu, skal jeg ikke sætte mig imod det, skønt det dog forekommer mig lidt tvivlsomt, om det kan være nødvendigt ogsaa paa dette Punkt at udvide Kvindernes Ret til at møde i Retten. Lovforslaget gaar jo saa langt, at Kvinderne kunne blive Sagførerfuldmægtige og Sagførere. Dette synes jeg er i Modsætning til den nuværende Tilstand saa stor en Indrømmelse, at det nok kunde være, at man til at begynde med kunde blive staaende derved. Det er rigtigt nok, at der i § 102 staar „Person“, hvorved der er aabnet Kvinder Adgang til at give Møde. Men det kan være et Spørgsmaal, om